

Bilaga 1 Samlad riskbild inklusive intern kontrollplan - Förskolenämnden 2023

Samlad riskbild

Förskolenämndens samlade riskbild bygger på riskanalyser genomföra på olika ansvarsnivåer i förskoleförvaltningen. I Göteborgs stads vägledning för styrning, uppföljning och kontroll framgår att det varken är lämpligt eller önskvärt att lyfta samtliga identifierade risker inom respektive riskområden till nämnd. En värdering och prioritering behöver göras och ställas samman till en samlad riskbild. Syftet med den samlade riskbilden är att ge en bild över verksamhetens mest väsentliga risker utifrån ett nämndperspektiv.

Risk- och konsekvensbeskrivning		Åtgärd
 Hållbar arbetsmiljö för rektorer Risk identifierad 2022 och 2023	Riskbeskrivning Risk att rektors förutsättningar att genomföra sitt uppdrag försvåras på grund av ansvar för många olika enheter och många medarbetare. Arbetsbelastningen ökar ytterligare för de rektorer vars kollegor går rektorsutbildning. Rektor har i sitt uppdrag ett tidskrävande ansvar avseende lokalförändringar så som renoveringar, evakueringar, flexibla enheter och nybyggen.	 Förvaltningen inväntar stadens kartläggning av antal medarbetare för chefer för att därefter ta fram förslag på åtgärder utifrån förvaltningens behov och förutsättningar.
	Konsekvensbeskrivning Rektors chef/pedagogiska ledarskap påverkas vilket kan få konsekvenser på kvaliteten på utbildningen. Hög arbetsbelastning kan leda till stress och sjukfrånvaro.	 Översyn görs kontinuerligt av utbildningsområdenas rektorsteam utifrån behov av organisationsförändringar. Inväntar stadens kartläggning av antal medarbetare Möjliggöra rekrytering av fler rektorer
 Hållbar arbetsmiljö för medarbetare Risk identifierad 2023	Riskbeskrivning Höga sjuktal bland förvaltningens medarbetare	 Möjliggöra en högre grundbemanning
	Konsekvensbeskrivning Leder till instabilitet i verksamheten och svårigheter med att genomföra grunduppdraget för barnen i verksamheten	
 Kompetens-försörjning Risk identifierad 2023	Riskbeskrivning Att förvaltningen inte lyckas locka förskolelärare till vissa utsatta områden.	 Motivationspaketet – slutföra pilot och mäta effekter
	Konsekvensbeskrivning Barn får inte den utbildningen/undervisningen de har rätt till och möjligheten att kompensera för barns olika förutsättningar minskar.	 Samarbete mellan rektorsteam Tydliggöra planeringen i utbildningsområden kring personalförändringar i samarbete med berörda stödfunktioner

 Brist på personal på förskolorna Risk identifierad 2023	Riskbeskrivning Förvaltningen har svårigheter med att rekrytera vikarier till både pedagogisk verksamhet och intern service i vissa områden i staden. Konsekvensbeskrivning Om den pedagogiska verksamheten inte får vikarier innebär det att förskolor kan få stänga tidigare eller helt. Det påverkar vårdnadshavarna i stor omfattning. Avsaknad av vikarier inom intern service påverkar verksamheterna vad det gäller kvalitet inom måltid och städning.	 Fortsatt insatser kring strategisk personalplanering
 Systematiskt brandskyddsarbete Risk identifierad 2021	Riskbeskrivning I granskningen av det systematiska brandskyddsarbetet i förskolenämndens internkontroll 2021 konstateras att förvaltningens åtgärder för att säkerställa att det i verksamheten bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med regelverket ännu inte fått avsedd effekt. Konsekvensbeskrivning Nämndens SBA lever inte upp till gällande regelverk. Kan innebära fara för liv och personskador.	 Utveckla ett repetitionsmaterial om SBA Inventering av förskolornas brandskydd för att klargöra om/vilken typ av brandlarm det finns på respektive enhet samt vilka enheter som har fönsterutrymning Introduktion av nya rektorer och kompetensutvecklingsinsatser riktade till rektorer (SBA)
 Systematiskt brandskyddsarbete Risk identifierad 2023	Riskbeskrivning Risk att det fortsatt finns brister inom förvaltningens systematiska brandskyddsarbete då framtagna och beslutade rutiner inte uppdateras eller följs. Risk att åtgärder som krävs från Stadsfastighetsnämnden inte blir utförda. Konsekvensbeskrivning Förvaltningens SBA lever inte upp till gällande regelverk. Kan innebära fara för liv och personskador.	 Upprätta en organisation för att kunna arbeta uppsökande där verksamheten får direkt stöd i SBA Upprätta rutin för intern kontroll av SBA Upprätta ansvarsfördelning kopplat till uppföljning av SBA Beställningar till Stadsfastighetsnämnden är genomförda
 Ny lagstiftning - fristående verksamheter Risk identifierad 2023	Riskbeskrivning Risk för att det inte finns tillräckligt med resurser att genomföra kontroller om de fristående verksamheterna följer den nya lagstiftningen. Risk för att det finns aktörer som verkar utan att deras lämplighet kontrollerats utifrån den nya lagstiftningen. Konsekvensbeskrivning Att det kan finnas fristående huvudmän som inte är seriösa och lämpliga att bedriva verksamhet då förvaltningen inte har förutsättningar att kontrollera i tillräcklig utsträckning. Risk för att barn inte erbjuds likvärdig utbildning/undervisning samt att kommunala medel går till oseriösa aktörer.	 Verksamhetssystem som stödjer uppföljning av verksamheterna Tillsätta personalresurser

 Ny lagstiftning - fler barn i förskolan Risk identifierad 2023	Riskbeskrivning Lagförändring som innebär att förvaltningen behöver ha uppsökande verksamhet och reserverade platser för samtliga barn från 3 år. I dagsläget ligger ansvaret på vårdnadshavare att ansöka om plats och plats bereds först efter detta. Konsekvensbeskrivning Svårigheter organisatoriskt och ekonomiskt att reservera platser för barn utan att veta om de kommer nyttja platsen. Det kan skapa irritation/missnöje när platser reserveras för barn som inte stått i kö om barn i kö inte får plats. Finns inte tillräckligt med resurser för att hantera den uppsökande verksamheten och administrationen runt platshanteringen. Risk att den nya lagstiftningen inte efterlevs i den omfattning som krävs.	 Ta fram rutiner för hur de reserverade platserna ska hanteras. Ta fram arbetssätt och rutiner för den uppsökande verksamheten
 Skyddade personuppgifter i IST Risk identifierad 2023	Riskbeskrivning I IST går det att i vissa fall få information om personer med skyddade uppgifter (när det görs en sökning på en relationsperson). Det krävs en manuell hantering för att dölja uppgifterna. Skyddade personuppgifter går inte att ta bort från beräkningsunderlag även då uppgifterna raderas ur systemet. Konsekvensbeskrivning Skyddade personuppgifter röjs (till dem som har tillgång till systemet samt beräkningsunderlag).	 Problemet har anmälts till projektet samt IST
 Överkapacitet avseende förskoleplatser Risk identifierad 2023	Riskbeskrivning Överkapacitet vad gäller förskoleplatser till följd av att befolkningsprognoser avviker från faktiskt befolkningsutfall. Konsekvensbeskrivning Lokalkostnaden per barn ökar vilket i sin tur innebär att det finns mindre pengar över till kärnverksamheten då verksamheten anpassat organisationen efter en högre förväntan på barnantal. Hanteringen kan ha en indirekt påverkan på kvaliteten i verksamheten.	 Uppföljning av prognos över tid inom utbildningsområdena Ha en tydlig plan i utbildningsområdet kring förändringar i samarbete med berörda stödfunktioner Implementera ny staden gemensam process för nyinvesteringar Enligt ny process finns det ökade möjlighet för förvaltningen att styra när ett förskoleprojekt skall vara klar Utveckla/utvärdera hur vi internt jobbar med processerna avseende tillfällig stängning/nerläggning och att använda överkapacitet till evakuering vid renoveringar
 Oegentligheter i nämndens verksamhet Risk identifierad 2021	Riskbeskrivning Varje nämnd ansvarar för en tillräcklig intern kontroll i verksamheten. Enligt stadens riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll ska risken för oegentligheter alltid vara en del av nämndens riskhantering. Ett förbättringsområde för nämnden är att identifiera vilka risker för oegentligheter som finns i verksamheten och identifiera i vilka områden riskerna finns. Konsekvensbeskrivning Avsaknad av förutsättningar för att hantera oegentligheter, och därmed också risken för förtroendeskada.	 Intern rutin för oegentligheter

Otillåten påverkan

Risk identifierad
2022

Riskbeskrivning

Risk att det finns brister i förvaltningens arbete kopplat till hot och våld i situationer mellan medarbetare/vårdnadshavare (medarbetares säkerhet mot våld, hot och otillåten påverkan).

Konsekvensbeskrivning

Det kan leda till personskador, arbetsmiljöproblem, personal som inte vill jobba kvar vilket drabbar barnen utifrån kontinuitet, merkostnader för nyrekrytering för verksamheten och kompetenstapp. Nivå för acceptans ökar succesivt vilket gör det viktigt att fånga upp tidigt.

— Implementera den uppdaterade hot- och våldsplan för förvaltningen

— Ta fram en ansvarsfördelning för förvaltningens hot- och våldsarbete.

— Ta fram rutin för förebyggande arbete i förvaltningen

Åtgärder utifrån intern kontrollplan 2022

Utifrån förra årets beslutade granskning av risker identifierade i den interna kontrollplanen för 2022 följs åtgärder upp i den samlade riskbilden för 2023 för att säkerställa genomförande.

Risk- och konsekvensbeskrivning	Åtgärd
Arbete med identifierade åtgärder i internkontrollgranskning 2022 – allergi och överkänslighetsreaktion hos barn eller pedagog Identifierat 2022	Riskbeskrivning Risk att barn eller pedagoger serveras fel mat på grund av okunskap, eller bristande rutiner. Konsekvensbeskrivning Kan leda till en allergisk reaktion med långvarigt obehag eller dödsfall. - Översyn av tillbudsrutin för att säkerställa följsamhet till stadens mallar - Korrigera formulär för tillbudsanmälan så att allergisk och överkänslighetsreaktion beaktas - Förtydliga ansvar i granskade rutiner - Säkerställa kännedom om rutin hos ansvarig rektor - Se över möjligheten att införa e-tjänst för vårdnadshavare för hantering av specialkost - Se över stöd för vikarier kring allergi- och specialkost (vikariepärm och egenkontrollpärm)
Arbete med identifierade åtgärder i internkontrollgranskning 2022 – förvaltningens process för platstillgång inte fungerar optimalt och att tillgången på platser därmed inte är i paritet med behov Identifierat 2022	Riskbeskrivning Risk att förvaltningens placeringsprocess inte fungerar optimalt och att platstillgången därmed inte är i paritet med behov. Konsekvensbeskrivning Om det är för få platser i relation till efterfrågan finns det stora risker att placerings-arbetet försenas och försämrats samt att vårdnadshavare får besked om "skälig" placering med kortare varsel, vilket sänker förvaltningens legitimitet. En överkapacitet på platser innebär sämre ekonomisk hushållning (ineffektivitet), exempelvis genom att förskolor står bemannade utan att platserna nyttjas. - Formellt beslut om förändring av ansvarsnivåerna där biträdande utbildningschef får mandatet att besluta om höjningar och sänkningar utifrån placeringskapacitet. - Tydliggöra processägarskapet för processen för platstillgång och uppdatera befintlig information på intranätet. - Utveckla och förtydliga förväntningar för samarbetet inom rektorsteamet gällande arbetet med placeringskapacitet.. - Säkerställ att adekvata underlag finns som stöd till analys för alla rektorer och rektorsteam vid framtagande samt justering av placeringskapaciteten. - Se över möjligheterna att tillgodose rektors behov av mer och tidigare information vid placeringar av barn.

Intern kontrollplan

Underlaget till den interna kontrollplanen bygger på den samlade riskbilden. Ett antal riskområden som lyfts i den samlade riskbilden väljs ut för granskning/kontroll för att verifiera att redan införda åtgärder har fått avsedd effekt. Syftet är att ta reda på om den interna kontrollen i verksamheten fungerar på ett tillfredsställande sätt men även att kunna ifrågasätta befintliga åtgärder och vid behov komma med förbättringsförslag (nya åtgärder).

Risker	Status och Startdatum	Kontrollaktiviteter (Intern kontrollplan)	Avstämnings- och Slutdatum
 Skyddade personuppgifter i IST	—	Granskning av förvaltningens hantering av skyddade personuppgifter i berörda IT-system	Slutdatum 2023-10-31
